RAPOR

Tayakadın Rüzgar Enerji Santrali

Paydaş Katılım Planı

Teslim edilecek kurum:

Fina Enerji Holding A.Ş.

Altunizade Mah. Kısıklı Cd. No: 4/A K: 2 Üsküdar/İstanbul

Hazırlayan:

Golder Associates

Hollanda Cad. 691. Sok. Vadi Sitesi No:4, Yıldız 06550 Ankara, Türkiye

+90 312 4410031

19122794

Ağustos 2020

Dağıtım listesi

1 Kopya - Golder Associates Turkey

1 Kopya - Fina Enerji Holding A.Ş.

İçindekiler

1.0 GİRİŞ 1

1.1 Genel Bakış 1

1.2 Proje Sahibi ..... **Error! Bookmark not defined.**

1.3 PKP'nin Amacı 1

1.4 Proje Takvimi ..... **Error! Bookmark not defined.**

2.0 AMAÇ VE KAPSAM ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

3,0 DÜZENLEYİCİ GEREKLİLİKLERİ 3

4.0 BEKLENEN SOSYAL ETKİLERİN ÖZETİ 13

5.0 PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

6.0 İLETİŞİM YÖNTEMLERİ 15

6,1 Bilgi Paylaşımı 20

6.2 Katılım Faaliyetleri ..... **Error! Bookmark not defined.**

7.0 ŞİKAYET MEKANİZMASI 20

8.0 İZLEME VE RAPORLAMA 22

9.0 ROLLER VE SORUMLULUKLAR 24

10.0 YÜKÜMLÜLÜKLER 25

TABLOLAR

Tablo 1: Proje Takvimi ..... **Error! Bookmark not defined.**

Tablo 2: Tayakadın RES Kamulaştırma Listesi 14

Tablo 3: Paydaşlarla İletişim Süreci 17

Tablo 4: Kilit İzleme Önlemleri 23

Tablo 5: Roller ve Sorumluluklar 24

ŞEKİLLER

Şekil 1: Tayakadın RES Projesinin Konumu ..... **Error! Bookmark not defined.**

Şekil 2: Tayakadın RES Projesi için Önerilen Yollar (kırmızı çizgi: yeni yol; yeşil çizgi: mevcut yol) 15

Şekil 3: Şikayet Çözüm Süreci 22

EKLER

EK A
İç Şikayet Formu

EK B
Dış Şikayet Formu

EK C
Şikayet Kaydı

EK D
Paydaş Katılım Kaydı

EK E
Medya Araştırması

EK F
Görüşme Formları

KISALTMALAR

HİG	Halkla İlişkiler Görevlisi
ŞKF	Şikayet Kayıt Formu
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇSDT	Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti
AB	Avrupa Birliği
IFC	Uluslararası Finans Kurumu
ÇŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
PEK	Projeden Etkilenen Kişiler
HGAP	Halkın Görüşünü Alma ve Aydınlatma Planı
PKP	Paydaş Katılım Planı
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
DB	Dünya Bankası
İstres	İstres Elektrik Üretim A.Ş.

1.0 GİRİŞ

1.1 Genel Bakış

Fina, Tayakadın Rüzgar Enerji Santrali ("RES") Projesinin geliştirilmesi amacıyla Proje Şirketi olan İstres Elektrik Üretim A.Ş.'yi ("İstres", "Proje Sahibi") kurmuştur. Fina Enerji Projenin yegane sahibi olup potansiyel kredi verenlerden finansman sağlamayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede, Dünya Bankası (DB) Çevresel ve Sosyal Standartlarına (ÇSS), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Performans Gerekliliklerine (PG), Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Performans Standartlarına (PS) ve yürürlükteki Türk mevzuatına uygun bir Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) yürütülmesi amacıyla Golder ile sözleşme yapılmıştır.

Bu Paydaş Katılım Planı, Proje Sahibinin çevresel ve sosyal politikalarına ve uluslararası standartlara uygun olarak paydaş katılımı, görüş alma ve bilgi paylaşımı planlarını sunmak amacıyla kamuya açık bir belge olarak Proje Sahibi adına Golder Associates Müh. Müş. Proje İth. İhr. Tic. Ltd. Şti. (Golder) tarafından geliştirilmiştir. PKP yaşayan bir belge olup Proje tasarımında herhangi bir değişiklik yapıldığında ve Projenin her bir aşamasında güncellenecektir.

1.2 PKP'nin Amacı

Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlar Rehberlik Notunda şu ifadelere yer verilmektedir: "Borçlanıcılar, proje geliştirme sürecinde başlamak suretiyle proje süresince paydaş katılımı yürütecek, paydaş katılım çalışmalarını paydaşlarla proje tasarımına yönelik anlamlı istişareler yürütülmesine imkan verecek bir takvim içerisinde uygulayacaklardır. Paydaş katılımının niteliği, kapsamı ve sıklığı projenin niteliği, ölçeği ve ayrıca projenin potansiyel riskleri ve etkileri ile orantılı olacaktır."[1]

PKP'nin genel amacı, İstres'in Proje süresince paydaş katılımını nasıl sağlamayı planladığını açıklamaktır. Paydaş katılımı bu gibi projeler için kilit bir faaliyettir; çünkü paydaşlarla açık bir iletişim kanalı kurulmasını, paydaşların projenin önemli etkilerini anlamalarını, Finansörün yerel beklentileri dikkate alarak bunları proje tasarımına katmasını ve bu sayede sağlıklı ve kapsamlı bir proje gerçekleştirilmesini sağlar. PKP'de görüş almaya yönelik bir plan sunulmaktadır; bu plan aşağıda amaçlar çerçevesinde tasarlanmıştır:

- Proje ve projeden etkilenen kişiler (PEK) ve diğer paydaşlar üzerindeki potansiyel etkileri hakkında zamanında bilgi sağlamak;
- Bu gruplara kendi durumlarına en uygun biçimde görüş ve kaygılarını dillendirme imkanı sağlamak;
- Bu gruplara/yerleşimlere teklif edilen önlemler konusunda geribildirimde bulunmak ve bu önlemleri kendileriyle görüşmek.

Proje, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Risk Sınıflandırmasına göre Kategori B olarak sınıflandırılmıştır. Dünya Bankası, potansiyel sınırlı olumsuz çevresel veya sosyal riskleri ve/veya etkileri az, genellikle sahaya özgü, büyük ölçüde geri döndürülebilir olan ve etki azaltma önlemleri yoluyla kolayca çözümlenebilecek projeler için projenin niteliğine ve ölçeği veya risklerine, etkilerine ve geliştirme aşamasına uygun bir Paydaş Katılım Planı geliştirilmesini ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede, bu PKP'nin genel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Proje sahibine başta doğrudan etkilenen topluluklar olmak üzere paydaşlarıyla yapıcı bir ilişki kurma ve sürdürme konusunda yardımcı olacak sistematik bir paydaş katılım yaklaşımı belirlemek;
- Projenin paydaşlarıyla etkili etkileşim kurmak ve katılımı sürdürmek suretiyle çevresel ve sosyal performansı iyileştirmek;

[1] Dünya Bankası Yatırım Projesi Finansmanı (YPF) Çalışmaları için Çevresel ve Sosyal Çerçeve, Borçlanıcılar için Rehberlik Notu: ESS10 Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı (2018)

- Projenin çevresel ve sosyal etkilerine ilişkin anlamlı bilgilerin proje paydaşları ile paylaşılmasını sağlamak;
- Projenin ömrü süresince etkilenen topluluklara kendilerini etkileyebilecek sorunlar hakkında katılım göstermek için kullanabilecekleri erişebilir, şeffaf ve açık bir katılım imkanını teşvik etmek ve bu imkanı sağlamak;
- Etkilenen toplulukların ve diğer paydaşların şikayetlerinin uygun biçimde yanıtlanmasını ve yönetilmesini sağlamak.

ÇSS 1'e göre, paydaş katılımı aşağıdaki unsurları bünyesinde barındırmalıdır:

- paydaşların tanımlanması ve analizi,
- paydaş katılım planlaması,
- bilgi paylaşımı,
- görüş alma ve katılım,
- şikayet mekanizması, ve
- ilgili paydaşlara sürekli raporlama.

Dünya Bankası kuralları gereği müşteriler projeden doğrudan etkilenen yerel topluluklara ve ilgili diğer paydaşlara zamanında, uygun, anlaşılır ve erişilebilir bilgi sağlamak adına kültürel yapıya uygun ve manipülasyona, cebir ve sindirmeye başvurmaksızın paydaş katılımı yürütmek zorundadır. Bu çerçevede, bu PKP'nin spesifik hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Paydaşların, projeden nasıl etkilenebileceklerinin veya proje ile ilgili potansiyel ilgilerinin belirlenmesi, haritalanması ve değerlendirilmesi.
- Hassas ve dezavantajlı grupların belirlenmesinin sağlanması ve bu grupları devam eden görüş alma çalışmalarına dahil etmeye yönelik makul önlemlerin alınarak uygulanması.

Bu PKP Proje kapsamındaki bütün faaliyetler için geçerlidir. Ayrıca, PKP yaşayan bir belge olup Projenin farklı aşamalarında güncellenecektir.

Bu PKP, DB ÇSS 10 gerekliliklerine uygun olarak Projenin inşaat ve işletme aşamaları için İstres adına hazırlanmıştır ve şu ana kadar yürütülen paydaş katılım çalışmalarının değerlendirilmesine dayanmaktadır. PKP'de hedef gruplar ve ayrıca her bir grup için gerekli spesifik katılım faaliyetlerinin kapsamı belirlenmektedir.

2.0 PROJE TANIMI

Proje Sahası, İstanbul İlinin Çatalca ve Silivri İlçelerinde bulunan Aydınlar Köyü, Yaylacık Köyü ve Binkılıç Atatürk Mahallesinde konumlanmıştır. Türbinlere en yakın köyler, T14'ten 1 km uzaklıkta bulunan Aydınlar Köyü, T15'e 1.7 km uzaklıktaki Yaylacık Köyü ve T11'den 5 km uzaklıktaki Binkılıç Mahallesidir.

Proje süresince toplam 300 personelin istihdam edilmesi planlanmaktadır; en yoğun dönemde personel sayısı 100 olacaktır: İşletme döneminde 18 personel bulunacaktır.

Proje konumu Şekil 1'de gösterilmektedir.**Error! Reference source not found.**

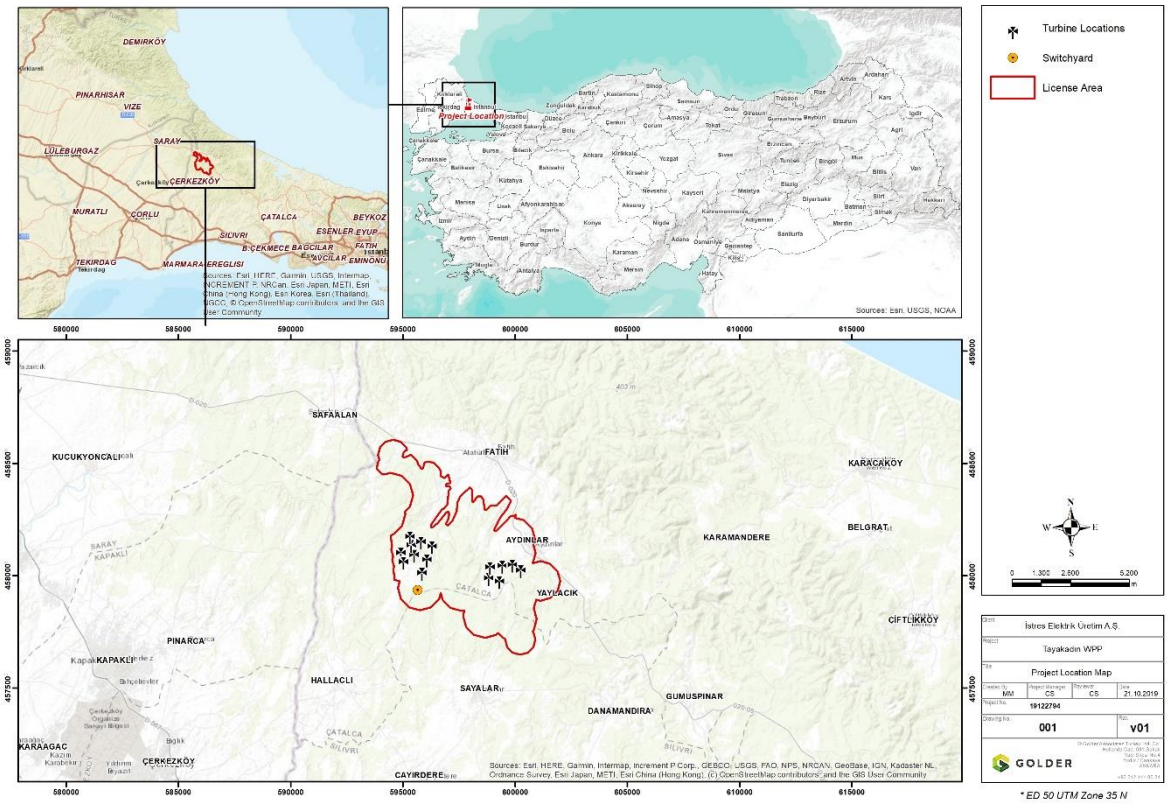

Şekil 1: Tayakadın RES Projesinin Konumu1

2.1 Proje Takvimi

İstres Proje görevleri ve süreleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Proje Takvimi1

PROJE GÖREVLERİ	BAŞLAMA TARİHİ	BİTİRME TARİHİ
Temel Tasarım	10.05.2017	30.01.2018
Detaylı Mühendislik	30.12.2017	25.05.2018
Satın Alma	06.08.2019	08.09.2020
Arazi Açma	15.08.2019	20.09.2020
İnşaat	30.01.2020	25.09.2020
Türbin Montajı	09.09.2020	30.11.2020
İşletmeye Alma	26.09.2020	15.12.2020
İşletme	03.10.2020	…

3.0 DÜZENLEYİCİ GEREKLİLİKLERİ

A. GEÇERLİ TÜRK STANDARTLARI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” Projenin paydaş katılımı bileşeniyle ilgili ana dokümandır. Anayasanın katılımla ilgili maddeleri aşağıdaki gibidir:

VII. DÜŞÜNCE VE KANAAT HÜRRİYETİ

MADDE 25. Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

VIII. DÜŞÜNCEYİ AÇIKLAMA VE YAYMA HÜRRİYETİ

MADDE 26. Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.

VIII. SAĞLIK, ÇEVRE VE KONUT

A. Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması

MADDE 56. Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

XI. TARİH, KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI

MADDE 63. Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.

VII. DİLEKÇE HAKKI

MADDE 74. Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

II. MEDENİ KANUN

Taşınmazlarla ilgili haklar ve sınırlamalar 4721 sayılı Medeni Kanunun (08.12.2001 tarihli ve 24607 sayılı RG) ilgili bölümünde yer almaktadır. Projenin bütün aşamalarında Türk medeni Kanunun hükümlerine uyulacaktır.

III. BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda (24.10.2003 tarihli ve 25269 sayılı RG) demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usuller düzenlenmektedir. Herkes, kamu kuruluşları ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetleri konusunda bilgi edinme hakkına sahiptir.

IV. DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN

4982 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun (01.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı RG) uyarınca Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarına sahiptir. Türkiye'de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilmektedirler.

V. KAMULAŞTIRMA KANUNU

Paydaşların Projeye katılımıyla ilgili bir başka kanun da 2942 Sayılı İstimlak Kanunudur (04.11.1983 tarih ve 18215 sayılı Resmi Gazete).

Kamulaştırma işlemine ilişkin idari eylem; eylemin amacı, yetkilendirilmesi, usulü, nedeni ve konusuna göre 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu (08.11.1983 tarih ve 18215 sayılı Resmi Gazete) uyarınca gerçekleştirilmektedir.

VI. ÇEVRE KANUNU

Yukarıda değinilen mevzuata ilave olarak, Türk çevre mevzuatının temel kanunu, 5491 sayılı Kanunla değişik 2872 sayılı Çevre Kanunudur (11.08.1983 tarihli ve 18132 sayılı RG). Çevre Kanunu uyarınca vatandaşlarla

birlikte Devlet, “kirleten öder” ve "kullanan öder” ilkeleri bazında çevrenin korunmasından sorumludur. Bu Kanun, Avrupa Birliği mevzuatıyla uyum çalışmaları kapsamında hazırlanan veya güncellenen çeşitli Yönetmelikler ve kararnamelerle desteklenmektedir.

Çevresel Etki Değerlendirmesinin başlıca aşamaları Türk Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinde düzenlenmiştir (25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı RG; son değişiklikler 09.02.2016, 26.05.2017 tarihlerinde yapılmıştır.

Çevresel Etki Değerlendirme Raporu gerektiren Projeler, ÇED süreci ve diğer ilgili ilkeler ve prosedürler, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğinde ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. İlk Türk ÇED Yönetmeliği 1993 tarihinde yürürlüğe konmuş ve 1997, 2002 ve 2003, 2008’de değiştirilmiş ve son ÇED Yönetmeliği 25 Kasım 2014’te yürürlüğe girmiş ve son değişikliği 26.05.2017 tarihinde yapılmıştır.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğine (25 Kasım 2014 tarihli ve 29186 sayılı RG) uygun olarak ÇED Süreci ile ilgili gereklilikler konusunda kamuyu aydınlatma çalışması yürütülmüştür.

Projenin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine (25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı RG) uygun olarak 25.02.2016'da tamamlanmış ve ÇED Olumlu kararı 23.05.2016 tarihinde alınmıştır. Başlangıçta Proje toplam 50.5 MWm/50 MWe kapasiteye sahip 30 türbin şeklinde tasarlanmıştı. Ancak, ÇED Olumlu kararının ardından projelendirmede değişikliğe gidilerek bu rakam toplam 51 MWm/50 MWe kapasiteli 15 türbin olarak belirlenmiştir. Türbin bağlantı noktasında herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. Türbin sayısı ve konumları değişmiş ve Proje kapasitesi artmış olmakla birlikte, önceden alınmış izinler hala koşullu olarak geçerlidir. Müşteri ÇED Olumlu kararının hala geçerli olup olmadığı konusunda İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvuruda bulunmuş ve kararın geçerli olduğuna dair 30.06.2016 tarihli ve E.10992 sayılı bir resmi yazı alınmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 15 türbin lokasyonunda değişiklik talebini 14.04.2017 tarihli ve 6043 sayılı resmi yazı ile onaylamıştır. Müşteri, Teknik Etkileşim Analiz Rapor kararı nedeniyle 9 sayılı Türbine ilişkin değişikliğin geçerli olup olmadığı konusunda başvuruda bulunmuştur. T9 için lokasyon değişiklik talebi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 06.10.2017 tarihli ve 15760 sayılı resmi yazısı ile onaylanmıştır.

B. GEÇERLİ ULUSLARARASI STANDARTLAR

EBRD PERFORMANS GEREKLİLİKLERİ

EBRD, Çevre ve Sosyal Politikası (Mayıs 2014) ve Bilgi Paylaşımı ve Paydaş Katılımı başlıklı Performans Gerekliliği (PG) 10 uyarınca, çevre açısından sağlıklı ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etme ilkesine bağlıdır. EBRD'nin paydaş katılımı gereklilikleri aşağıdaki belgelerde yer almaktadır:

- Çevre ve Sosyal Politikası (Mayıs 2014) ve Performans Gerekliliği (PG) 10: Bilgi Paylaşımı ve Paydaş Katılımı
- Kamuyu Aydınlatma Politikası (2014)[2]

EBRD, EBRD tarafından finanse edilen projelerde halkın görüşünü alma, paydaş katılımı ve bilgi paylaşımı sürecini çevresel ve sosyal değerlendirme sürecini en erken aşamalarında başlatılması ve proje ömrü süresince devam ettirilmesi gereken kesintisiz, anlamlı ve kapsayıcı bir süreç olarak değerlendirmektedir.

DÜNYA BANKASI ÇEVRESEL VE SOSYAL STANDARTLARI

[2] https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html

Dünya Bankasının Çevresel ve Sosyal Standartlarında Kurumun sürdürülebilir kalkınmaya olan bağlılığı kaydedilmektedir. ÇSS'ler kapsamında müşterinin yatırımın ömrü süresince uygulamakla yükümlü olduğu standartlar ile sosyal çalışmalara yön verecek geçerli standartlar aşağıdaki gibidir:

- ÇSS1 Çevresel ve Sosyal Risk ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi,

ÇSS1, paydaş katılımı bağlamında müşterinin projenin riskleri, etkileri ve geliştirme aşaması ile orantılı, Etkilenen Toplulukların özelliklerine ve ilgilerine göre adapte edilmiş bir Paydaş Katılım Planı geliştirerek uygulamasını gerekli kılmaktadır. Paydaş Katılım Planı hassas veya dezavantajlı olarak belirlenen kişi/grupların etkin katılımı için farklı önlemler içerecektir. Paydaş katılım sürecinin önemli ölçüde topluluk temsilcilerine bağlı olduğu durumlarda müşteri, bu kişilerin gerçekten Etkilenen Toplulukları temsil ettiklerini, görüş alma faaliyetlerinin sonuçlarını bu topluluklarla doğru biçimde paylaşma konusunda kendilerine güvenileceğini doğrulamak için gerekli çabayı sarf edecektir. Bu PKP ayrıca DB ÇSS'nin paydaş katılımı ve bilgi paylaşımı gerekliliklerine de karşılık veren bir belgedir.

Özellikle ÇSS1 uyarınca aşağıdakiler gereklidir:

  - Projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi.
  - Kalan etkilerden kaçınılması, bunların minimize edilmesi ve hala mevcut olduğu hallerde çalışanlara, Etkilenen Topluluklara ve çevreye olan risk ve etkilerinin telafi edilmesi/dengelenmesi.
  - Yönetim sistemlerinin etkili kullanımını sağlayarak müşterilerin çevresel ve sosyal performansının artırılması.
  - Etkilenen toplulukların ve diğer paydaşların şikayetlerinin ve dış iletişimlerin uygun biçimde yanıtlanmasının ve yönetilmesinin sağlanması.
  - Projenin ömrü süresince kendilerini etkileyebilecek sorunlar hakkında etkilenen topluluklarla yeterli etkileşimde bulunacak olanakların teşvik edilmesi ve sağlanması, çevresel ve sosyal konularla ilgili bilgilerin proje paydaşları ile paylaşılmasının ve bu paydaşlara duyurulmasının temin edilmesi.

- ÇSS2 İşgücü ve Çalışma Koşulları
- ÇSS4 Toplum Sağlığı ve Güvenliği
- ÇSS8 Kültürel Miras
- ÇSS10 Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı

Paydaş katılımı, proje ömrü süresince yürütülen ÇSED boyunca ve sonrasında geri planda devam eden bir süreçtir. Gereğince tasarlanarak uygulanması durumunda güçlü, yapıcı ve duyarlı ilişkilerin geliştirilmesini sağlar ki bu projenin çevresel ve sosyal risklerinin başarıyla yönetilmesinde çok önemlidir. Paydaş katılımının etkili olması için proje geliştirme sürecinin erken evresinde başlatılması ve projeyle ilgili erken dönemde alınacak kararların, projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin değerlendirilmesinin, yönetiminin ve izlenmesinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmesi gereklidir.

EKVATOR İLKELERİ

Ekvator İlkeleri (Eİ'ler), proje finansmanında sosyal ve çevresel risklerin belirlenmesinde, değerlendirilmesinde ve yönetilmesinde gönüllülük esasına dayalı bir finansal endüstri kıyas kriteridir.

Ekvator İlkeleri, sürdürülebilir proje finansmanı bakımından finans endüstrisinin "altın standardı" kabul edilmektedir. Uluslararası Finans Kurumunun (IFC) sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin performans standartlarına ve Dünya Bankası Grubunun genel rehber ilkelerine dayalı olan Ekvator İlkelerinin amacı, bu

İlkeleri benimsemiş her kurumun proje finansman faaliyetlerine ilişkin olarak kendi iç sosyal ve çevresel politikalarını, prosedürlerini ve standartlarını uygulaması esnasında ortak bir zemin ve çerçeve işlevi görmektir.

Ekvator İlkeleri Finans Kuruluşları (EPFI'ler), borçlanıcının Ekvator İlkelerinin uygulanmasına ilişkin EPFI çevresel ve sosyal politika ve prosedürlerini uygulamadığı veya uygulayamadığı projelere kredi vermeyeceklerini taahhüt etmektedirler.

İstres aşağıda sıralanan Ekvator İlkelerine uymayı taahhüt etmelidir:

- İlke 1: Gözden Geçirme ve Kategorizasyon
- İlke 2: Çevresel ve Sosyal Değerlendirme
- İlke 3: Geçerli Sosyal ve Çevresel Standartlar
- İlke 4: Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi ve Ekvator İlkeleri Eylem Planı
- **İlke 5: Paydaş Katılımı**
- **İlke 6: Şikayet Mekanizması**
- İlke 7: Bağımsız Gözden Geçirme
- İlke 8: Sözleşmeler
- İlke 9: Bağımsız İzleme ve Raporlama
- İlke 10: Raporlama ve Şeffaflık

İlke 5'te özellikle "*A ve B Kategorisindeki Projeler için, EPFI'nin müşteriden Etkilenen Topluluklar ile ve gerekli hallerde Diğer Paydaşlar ile yapılandırılmış ve kültürel yapıya uygun, etkili bir Paydaş Katılım sürecini kesintisiz olarak yürüttüğünü göstermesini gerekli kılacağı"* öngörülmektedir. *Müşteri, Etkilenen Topluluklarda potansiyel olarak önemli olumsuz etkiler olduğunda bir Bilgilendirme, Görüş Alma ve Katılım süreci yürütecektir. Müşteri görüş alma sürecini Projenin risk ve etkilerine, Projenin gelişim aşamasına, Etkilenen Toplulukların dil tercihlerine, bu toplulukların karar alma süreçlerine ve hassas ve dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına uygun olarak göre yapılandıracaktır. Bu süreçte dış manipülasyona, müdahalelere, cebir ve sindirici tutumlara mahal verilmemelidir.*

Müşteri, Paydaş Katılımını kolaylaştırmak adına Projenin risk ve etkilerine bağlı olarak ilgili Değerlendirme Dokümanlarını yerel dilde ve kültürel yapıya uygun şekilde Etkilenen Toplulukların ve varsa Diğer Paydaşların erişimine sunacaktır.

Müşteri, Paydaş Katılımı sürecinde mutabık kalınan aksiyonlar da dahil olmak üzere Paydaş Katılımı sürecinin sonuçlarını dikkate alacak ve bunları belgeleyecektir. Çevresel ve sosyal risklere ve olumsuz etkilere yol açacak Projeler için bilgi paylaşımı Değerlendirme sürecinin başında, her halükarda ise Projenin inşaat aşamasının başlamasıyla birlikte gerçekleştirilmeli ve ardından paylaşıma kesintisiz devam edilmelidir."[3]

İlke 6'da özellikle *"A ve B Kategorisindeki Projeler için, EPFI'nin müşteriden Projenin çevresel ve sosyal performansına ilişkin kaygı ve şikayetlerin çözümlenmesine yönelik bir şikayet mekanizması oluşturmasını gerekli kılacağı" öngörülmektedir. Şikayet Mekanizması birincil düzeyde Etkilenen Topluluklar tarafından kullanılacak olup Mekanizmanın ölçeği Projenin risk ve etkilerine göre ayarlanmalıdır. Şikayet Mekanizmasında kaygılar ivedilikle, kültürel yapıya uygun ve erişilebilir şekilde, herhangi bir maliyet getirmeksizin, sorunu veya kaygıyı dile getiren tarafa karşı intikam güdülmeksizin çözüme kavuşturulacaktır. Şikayet Mekanizması, adli*

[3] https://equator-principles.com/

veya idari çözüm yollarına engel teşkil etmemelidir. Müşteri Paydaş Katılımı sürecinde Etkilenen Toplulukları mekanizma hakkında bilgilendirecektir.

AVRUPA KOMİSYONU

Türkiye Avrupa mevzuatıyla bağlı olmamakla birlikte, İstres AB çevre politikasına uygun olarak paydaş katılımını geliştirmeye gayret edecektir.

ÇSED, AB çevre politikasının kilit araçlarından biridir. 1985 yılında ilk ÇED Direktifinin (85/337/EEC sayılı Direktif) çıkmasından bu yana ÇED hukuku ve uygulamaları evrilmiştir. Bu Direktif 1997 yılında çıkarılan bir Direktifle (97/11/EC sayılı Direktif) değiştirilmiştir.

Paydaş katılımının birincil konuları, Çevre Konularında Halkın Katılımına ve Yargıya Başvuruya ilişkin Aarhus Sözleşmesi (Aarhus Sözleşmesi) ile uyumlu değişiklikler getiren ÇED Direktifi (85/337/EEC) ile ilintilidir.

Aarhus Sözleşmesinde üç kilit alana odaklanılmaktadır:

Bilgiye erişim, kamuoyunun bilgi talebinde bulunarak edinebileceği, bu sayede bilgilendirilmiş olarak katılım sergileyebileceği bir sistemin mevcut olmasını sağlar;

Halkın katılımı; kamuoyunun önemli çevresel etkiler doğurabilecek faaliyetlerin karar alma süreçlerine erken aşamada katılmasını sağlar.

Yargıya erişim, kamuoyunun bilgiye erişime ve halkın katılımına ilişkin hükümlerin muhtemel ihlallerini değerlendirecek yasal mekanizmalara sahip olmasını sağlar.

4.0 PAYDAŞLARIN BELİRLENMESİ

Paydaş, bir girişimde / projede/ faaliyette beyan edilmiş veya muhtemel ilgisi veya çıkarı bulunan her türlü şahıs/kişilik anlamına gelmektedir. Analizde göz önünde bulundurulacak paydaşların yelpazesi, hedef alanın ne denli karmaşık olduğuna, teklif edilen değişikliğin/projenin türüne ve paydaşların örgütlü olmadığı hallerde paydaşların katılımını sağlamaya yönelik teşviklere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Paydaşlar farklı biçimlerde, büyüklükte ve kapasitede bulunabilir. Paydaş tanımına bireyler, kuruluşlar ve örgütlenmemiş gruplar dahildir. Paydaşlar çoğunlukla şu kategorilerden en az birine girmektedir: Uluslararası aktörler, ulusal veya siyasi aktörler, kamu kuruluşları, çıkar grupları, ticari/özel kar amaçlı kuruluşlar, kar amacı gütmeyen kuruluşlar (STK'lar, vakıflar), sivil toplum üyeleri ve projeden etkilenen kişiler.

Bütün Uluslararası Finans Kurumları (“IFI'lar”) projeden etkilenebilecek paydaşların görüşünün alınmasını zorunlu kılmaktadır. Paydaşlar ayrıca doğrudan etkilenmeyebilecek kişileri ve projeye fayda sağlayabilecek bilgi veya kaynaklara sahip diğer grupları da içermektedir.

Paydaş Analizinin dört ana özelliği bulunmaktadır: Paydaşların konu ile ilgili pozisyonu, sahip oldukları nüfuz (güç), ilgilerinin düzeyi ve mensup oldukları veya makul planda bağlantılı olabilecekleri grup/koalisyon.[4]

Paydaş analizinin temel hedeflerinden biri proje etkilerinden olumsuz etkilenebilecek veya haksız yere proje faydalarının dışında tutulmuş kişilerin net biçimde belirlenmesidir. Bu çalışma yürütülürken hassas gruplara özel önem verilerek orantısız etkilenmemeleri sağlanmalı, olumsuz etkiler önlenmeli veya azaltılmalıdır.

Görüşlerine başvurmak amacıyla paydaşların belirlenmesinin iki kilit adımı mevcuttur:

I. İlgili paydaş kategorilerinin belirlenmesi; ve
II. Her paydaş kategorisi içerisinde kiminle ve nasıl katılım sağlanacağının belirlenmesi.

[4] http://www1.worldbank.org/publicsector/anticorrupt/PoliticalEconomy/PDFVersion.pdf

Tayakadın Rüzgar Enerji Santralinin paydaşları kabaca aşağıdaki gibi kategorize edilebilir; detaylar ise sonraki bölümde verilmektedir:

- Olumsuz etkilenen kişi ve gruplar
- Hedeflenen yararlanıcılar
- Proje çalışanları ve temsilcileri
- Uygulayıcı kurum personeli ve danışmanları
- Projeye katkıda bulunan diğer kamu kurumları (örn. kamulaştırmadan sorumlu kurum, yayım hizmetlerinden sorumlu ve proje ile işbirliği yapabilecek diğer kamu kurumları vb.)
- Kamu politika yapıcıları ve yerel makamlar
- Sivil toplum (yerel ve uluslararası STK'lar, toplum tabanlı örgütler, dini gruplar, medya vb.)
- Akademik kuruluşlar ve araştırma kuruluşları
- Örgütlü çıkar grupları (iş dernekleri, sendikalar, diğer)
- Proje alanında faaliyet gösteren veya projede rol alması beklenen özel sektör şirketleri
- Dünya Bankası gibi finansman kuruluşları

5.0 ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIMI FAALİYETLERİNİN ÖZETİ

5.1.1 Ulusal Çevresel Etki Değerlendirmeye ilişkin Katılım Yönetmeliği

Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliğinin 9. Maddesi uyarınca, ÇED sürecinde halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla İstanbul ili, Çatalca ilçesinde 2015 yılında tarihinde bir "Halkın Katılımı Toplantısı" düzenlenmiştir. Toplantı tarihi, saati ve yeri aşağıda verilmiştir.

- Toplantı Tarihi: 13.10.2015
- Toplantı Saati: 11:00
- Toplantı Yeri: Aydınlar Mahallesi Düğün Salonu

Halkın katılımı toplantısı öncesinde Proje hakkında bilgilerin bulunduğu duyuru metinleri ve broşürler hazırlanmıştır. Toplantı tarihleri 10 gün öncesinden yerel ve ulusal gazetelerde ilan edilmiştir.

Toplantı duyuruları, İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü vasıtasıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına iletilmiştir. Ayrıca, toplantı bilgileri muhtarlar aracılığıyla yerel halka duyurulmuştur.

Halkın Katılımı Toplantısına yerel halk ve kamu kurumları iştirak etmiş, toplantı sırasında katılımcılara Proje broşürleri dağıtılmıştır. Ulusal ÇED danışmanı Projenin inşaat çalışmaları, çevrenin korunmasına ilişkin ulusal yasal gereklilikler, inşaat ve işletme aşamalarındaki olası etkiler ve uygulanacak azaltım önlemleri hakkında bilgi vermiştir. 13.10.2015 tarihinde gerçekleştirilen halkın katılımı toplantısında aşağıdaki konular ele alınmıştır:

- Gürültü etkisi,
- Olası radyasyon etkisi, ve
- İstihdam olanakları.

5.1.2 ÇSED'e ilişkin Katılım

5.1.2.1 İlk Katılım Turu

9-10 Temmuz 2019 tarihlerinde sosyal etki değerlendirme (SED) çalışmaları kapsamında Golder tarafından veri toplanmıştır. Çalışma kapsamında aşağıdaki paydaşların görüşlerine başvurulmuştur:

- Binkılıç Orman İşletme Şefi,
- Aydınlar Köyü Muhtar Azası, ve
- Atatürk Mahalle Muhtarı..

Toplantı fotoğrafları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 1: Aydınlar Köyü Sakinleri il Görüşme2

Şekil: Binkılıç Orman İşletme Şefliği ile Görüşme3

5.1.2.2 İkinci Katılım Turu

İkinci adım olarak, mevcut durum veri toplama çalışması kapsamında Kasım 2019'daha ayrıntılı görüş alma toplantıları düzenlenmiştir. Sosyal mevcut durum verilerinin toplantısında farklı yöntemler kullanılmıştır. Görüş alma faaliyetleri esnasında aşağıdaki araçlardan yararlanılmıştır:

- Muhtarlarla topluluk düzeyinde görüşmeler,
- Köylülerle odak grup görüşmeleri,
- Arazi ediniminden etkilenen kişilerle görüşmeler,
- Şirket temsilcisi ile anket.

Tablo 1: İkinci Tur Görüş Alma Çalışmalarının Özeti2

	Görüşmeler	Odak Grup Görüşmeleri	Yerel Halk Anketi
Teknikler	■ Muhtar ve azalarla görüşme ■ Arazi kullanıcısı ile görüşme ■ Arazi sahipleri ile görüşme ■ Çiftlik sahibi ile görüşme	Aydınlar Köyü sakinleri ile odak grup görüşmesi,	Aydınlar ve Binkılıç köylerinde halk anketleri.

İkinci tur toplantıların fotoğrafları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 3: Muhtar ve Azalarla Görüşme4

Şekil 4: Aydınlar Odak Grup Görüşmesi5

Toplantı sonuçlarına göre:

- Projenin nüfus değişikliği üzerinde bir etki yaratması, hayatın normal akışına müdahale niteliğinde etkilere yol açması ve toplum sağlık ve güvenliği bakımından bir etki doğurması beklenmemektedir.

- Projenin inşaat aşamasında yerel istihdam imkanlarının oluşması beklenmektedir; bu da olumlu etkilere katkıda bulunacaktır.
- Kamulaştırmaya konu araziler tarım amacıyla kullanılmadığı için tapulu arazilerin ediniminin geçim kaynaklarını etkilemesi beklenmemektedir.

5.1.3 Arazi Edinimi için Katılım Faaliyetleri

Proje arazi edinim süreci kapsamında, projeden etkilenen kişilerle ilave toplantılar gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki kişi ve kurumlarla yüz yüze görüş alma faaliyetleri düzenlenmiştir.

- Saha Yöneticisi Emrah Çelebi
- Aydınlar Mahalle Muhtarı-Ahmet Coşkun
- Atatürk Mahalle Muhtarı - Sedat Durgun
- Aydınlar Mahallesinde tapusuz arazi kullanıcıları kategorisinde Projeden Etkilenen Kişiler
  - Mustafa Korav
  - Fatma Eren (Sabri Eren'in kızı)
- Atatürk Mahallesinde etkilenen arazi sahipleri
  - Mustafa Mermutoğlu
  - Mehmet Buyuk
  - Mustafa Kumral
- Binkılıç Orman İşletme Şefi İlker Uygur
- Ahırın Sahibi (Savaş Kurtul)

6.0 BEKLENEN SOSYAL ETKİLERİN ÖZETİ

Projenin farklı koşullar çerçevesinde farklı düzeylerde (ihmal edilebilir /küçük/ büyük) ve farklı türlerde (olumsuz/olumlu) etkiler doğurması muhtemeldir:

- Nüfus etkileri,
- Sosyoekonomik etkiler,
- Birey ve aile düzeyinde etkiler,
- Halk sağlığı, güvenlik ve emniyet etkileri,
- Titreşim, trafik, hafriyat işleri vb. nedeniyle topluluk altyapısı (örn. su, elektrik, ulaşım, konut) üzerindeki etkiler,
- Arazi edinimi etkileri,
- Somut olmayan kültür mirası üzerindeki etkiler,

- Gürültü kirliliği, ışık kirliliği, görsel kirlilik, hava kirliliği ve koku dahil hayatın normal akışına müdahale niteliğindeki etkiler,
- Akım yönetimi ve işgücü akımının etkileri,
- Kümülatif etkiler.

Golder Aydınlar Köyünden bir muhtar azası, Binkılıç Orman İşletme Şefliği ve Atatürk mahalle muhtarı ile görüşmüştür. Ön safhada yapılan bu toplantıların sonuçlarına, Proje Sahibinden alınan bilgilere ve görüşmelerden elde edilen bilgilere göre proje alanının çoğunluğu Orman Genel Müdürlüğü tesislerine aittir: Proje Sahibinin stratejisi bu tesisleri ruhsat süresince OGM'den (Tarım ve Orman Bakanlığı) kiralamak ve özel parseller için kamulaştırma süreci yürütmektir. Özel araziler için EPDK Kamu Yararı alınmıştır ve kamulaştırma süreci devam etmektedir.

- T1 ve T2 türbinlerinin planlandığı 4 parsel özel mülkiyete tabidir ve bunlar için EPDK Kamu Yararı kararı alınmıştır. Kamulaştırma süreci devam etmektedir. Buna uygun olarak Proje Sahibi tarafından arazi sahipleri ile müzakere süreci başlatılacaktır. T1 ve T2'nin kurulacağı araziler aynı şahsa aittir; bu araziler "atıl" olarak nitelenmekte olup fiilen herhangi bir amaçla kullanılmamaktadır.
- T12 ve T15'nin planlandığı araziler için Milli Emlak Genel Müdürlüğünden talepte bulunulacaktır. Bu arazilerin mera statüsü henüz belirlenmemiştir.

Özel parsellerin detayları aşağıda verilmiştir

Tablo 2: Tayakadın RES Kamulaştırma Listesi3

İSTRES ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. TAYAKADIN RÜZGAR ENERJİ SANTRALİ KAMULAŞTIRILACAK TAŞINMAZLARIN LİSTESİ														
NO	İLİ	İLÇESİ	MAHALLESİ	MEVKİİ	PAFTA NO	ADA NO	NO. PARSEL	MUKİMLER		MALIN TÜRÜ	TAŞINMAZIN YÜZÖLÇÜMÜ (m2)		KAMULAŞTIRMA SONRASI KALAN ALAN (m2)	KAMULAŞTIRMA AMACI
								adı-soyadı	HİSSE PAYI		TAPU NİTELİĞİ	HESAPLANAN ALAN		
1	İSTANBUL	ÇATALCA	BİNKILIÇ	DIRĞAZ SARAY YOLU	15	0	2845	MUSTAFA KUMRAL	KENDİSİ	TARLA	14.800,00	15.071,88	7.738,73	TÜRBİN KONUMU
2	İSTANBUL	ÇATALCA	BİNKILIÇ	DIRĞAZ SARAY YOLU	14	0	2846	MEHMET BÜYÜK	KENDİSİ	TARLA	12.000,00	10.960,85	6.267,69	TÜRBİN KONUMU
3	İSTANBUL	ÇATALCA	BİNKILIÇ	DIRĞAZ KÜÇÜK MEKANI	14	0	2854	MEHMET BÜYÜK	KENDİSİ	TARLA	6.600,00	6.396,40	6.600,00	TÜRBİN KONUMU
4	İSTANBUL	ÇATALCA	BİNKILIÇ	DIRĞAZ KÜÇÜK MEKANI	14	0	2855	MUSTAFA MERMUTLUOĞLU	KENDİSİ	TARLA	7.100,00	6.982,84	7.100,00	TÜRBİN KONUMU
													TOPLAM	**27.706,42**

- T13 türbininin 250 m civarında küçükbaş hayvanların otlatılması amacıyla bir ahır bulunmaktadır: Parsel üzerinde herhangi bir inşaat faaliyeti yasak olduğu için bu yapı kaçaktır ve ahırla ilgili planlanan herhangi bir aksiyon yoktur. Ancak, toplum sağlığı, güvenliği ve emniyeti bakımından ahırın ve sakinlerinin olumsuz etkilere karşı izlenmesi gereklidir.
- Türbinler arasında erişim sağlamak için yaklaşık 3 km uzunluğunda yeni yol açılacaktır. Kalan yollar ise mevcut orman yollarıdır ve bunlar gerekirse iyileştirilecektir. Yolların genişliğinin 6 m olması planlanmaktadır. Aşağıdaki şekilde Tayakadın RES kapsamında planlanan yollar (kırmızı çizgiler) ve mevcut yollar (yeşil çizgiler) görülmektedir.

Şekil 2: Tayakadın RES Projesi için Önerilen Yollar (kırmızı çizgi: yeni yol; yeşil çizgi: mevcut yol)6

Bu PKP bu etkilerin yanı sıra Projenin inşaat öncesi, inşaat, işletme, kapanış ve işletmeye kapatma dönemlerinde beklenen ilave etkiler dikkate alınarak spesifik azaltım önlemleri ile güncellenmelidir.

7.0 İLETİŞİM YÖNTEMLERİ

Kullanılacak iletişim yöntemleri projenin aşamasına, görüş alınacak / bilgilendirme yapılacak konuya ve paydaş türüne göre değişiklik gösterebilir. Proje dahilindeki paydaşlarla iletişim yöntemleri aşağıdakileri içermekle birlikte bunlarla sınırlı değildir:

- Kalkın katılım etkinlikleri veya toplantıları
- Çalıştay ve seminerler
- Kilit bilgi kaynakları ile görüş alma toplantıları
- Odak grup görüşmeleri
- Yuvarlak masa toplantıları
- Anket veya araştırma kapsamında yapılan görüşmeler
- Elektronik ortam üzerinden yürütülen görüş alma faaliyetleri
- Farkındalık ve dış ulaşım faaliyetleri
- İç/dış şikayet mekanizması

Tayakadın Projesi dahilinde başvurulacak iletişim yöntemleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 3: Paydaşlarla İletişim Süreci4

Paydaşlar	İletişim yöntemi	Açıklanacak bilgi	Takvim
Fatih ve Atatürk, Aydınlar Mahallesi sakinleri ve kayıt dışı arazi kullanıcıları Hassas gruplar (Tanıma göre yalnız yaşayan ve aile reisinin çocuk olduğu haneler, genç işsizler, yoksullar, yaşlılar ve engelliler)	Posta kutulu bilgilendirme panoları, köy odalarını / belediyeleri / valilikleri, belediye başkanlarını, muhtarlıkları şahsen ziyaret, dış şikayet mekanizması, talep üzerine proje sahasına en yakın yerel kütüphane ile belge paylaşılması	Projenin Teknik Olmayan Özeti (TOÖ), şikayet mekanizması, ÇED kararı, her türlü ÇED bilgisi ve gerekmesi halinde ilave bilgiler. İnşaat takvimi, ÇSG performans verileri.	İnşaat öncesinde ve proje uygulaması süresince Sürekli Yeni proseslerin veya mevcut proseslerde yapılan değişikliklerin işletmeye alınması öncesinde
Fatih, Atatürk ve Aydınlar Mahalle Muhtarları	Posta kutulu bilgilendirme panoları, köy odalarını / belediyeleri / valilikleri, belediye başkanlarını, muhtarlıkları şahsen ziyaret, dış şikayet mekanizması	Projenin Teknik Olmayan Özeti (TOÖ), şikayet mekanizması, ÇED kararı, her türlü ÇED bilgisi ve gerekmesi halinde ilave bilgiler. İnşaat takvimi, ÇSG performans verileri.	İnşaat öncesinde ve proje uygulaması süresince Gerektiğinde şikayetler ve açık iş pozisyonları hakkında güncel bilgi Yeni proseslerin veya mevcut proseslerde yapılan değişikliklerin işletmeye alınması öncesinde
Köy bölgesi ve ilçe meclisleri	Toplantılar, telefon, e-posta, meclis binalarında bilgilendirme panoları	ÇED kararı, her türlü ÇED bilgisi ve gerekmesi halinde ilave bilgiler. TOÖ, açık iş pozisyonları	Gerektiğinde
İşçiler	Bilgilendirme panoları ve toplantılar, bilgilendirme amaçlı e-postalar, iç şikayet mekanizması, personel memnuniyet ve sadakat	TOÖ, sağlık ve güvenlik gereklilikleri, işçi koruma gereklilikleri, işçi şikayet mekanizması	Sürekli

Paydaşlar	İletişim yöntemi	Açıklanacak bilgi	Takvim
	anketleri, çevrim için fikir alma platformu, (varsa) intranet, iç iletişim etkinlikleri, duyurular, komite toplantıları, sektörel yayınlar, ortak projeler		
Analistler, Paydaşlar, Yatırımcılar	Yatırımcı konferansları, Merkezde yüz yüze toplantılar, telefon veya e-posta yoluyla gelen bilgi taleplerine karşılık verilmesi, telekonferanslar, analist toplantıları, üst yönetim toplantıları	Yıllık rapor, şirket sunumları, kar açıklamaları, özel durum açıklamalarına ilişkin duyurular	Yıllık
Yerel STK'lar	Telefon, gazete, talep üzerine bilgi temini ve toplantı düzenlenmesi	Talep üzerine TOÖ üzerinden detaylı proje bilgilendirmesi	Gerektiğinde
Sendikalar (Enerji-İş ve diğer ilgili sendikalar)	Yüz yüze değerlendirmeler, toplu sözleşme, ortak projeler, Genel Kurul, açık işveren toplantıları	İnşaat takvimi, ÇSG performans verileri, açık iş pozisyonları	Gerektiğinde
Üniversiteler	Konferanslar, eğitimler	Teknik bilgi paylaşımı	Gerektiğinde
Mal ve hizmet tedarikçileri	Proje sahası ofisleri, ofis ziyaretleri, (varsa) tedarikçi portalı, denetimler, ortak projeler, konferanslar, seminerler, kurumsal üyelikler	TOÖ, ihale dokümanları ve sonuçları, ÇSG dahil satın alma gereklilikleri, işçi koruma gereklilikleri, şikayet mekanizması	Gerektiğinde
Her köyün, ilçenin, belediyenin, vilayetin acil birimi	İlgili birimle resmi e-posta, toplantı, telefon görüşmeleri yoluyla iletişim	ÇED (gerekirse), Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	Yeni proseslerin veya mevcut proseslerde yapılan değişikliklerin yapımı öncesinde

Paydaşlar	İletişim yöntemi	Açıklanacak bilgi	Takvim
			İşletme aşamasında Acil durum sonrası geribildirim
İstanbul Doğa Koruma ve Milli Parklar 1. Bölge Müdürlüğü DSİ 14. Bölge Müdürlüğü Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Resmi e-postalar, telefon görüşmeleri, yüz yüze toplantı	TOÖ, (gerekirse) ÇED ve ekleri, rastlantısal buluntu sonuçları, resmi bilgi paylaşımı	Gerektiğinde
İstanbul Valiliği İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü	Resmi e-postalar, telefon görüşmeleri, yüz yüze toplantı	TOÖ, (gerekirse) ÇED ve ekleri, rastlantısal buluntu sonuçları, resmi bilgi paylaşımı	Gerektiğinde
TEİAŞ	Resmi e-postalar	TOÖ, (gerekirse) ÇED ve ekleri	Gerektiğinde
Uluslararası STK'lar	Doğrudan temas yoktur, belgeler Fina Enerji web sitesinde mevcuttur	TOÖ	Kredi süresince
Bölgesel kitle iletişim araçları	Doğrudan temas yoktur, gerekirse telefon ve e-posta yoluyla	Talep üzerine detaylı proje bilgileri ve TOÖ	Gerektiğinde

Halkın görüşünü alma etkinliklerinde ele alınması gerekli temel hususlar aşağıdakileri içermelidir:[5]

- Tartışmanın hedefleri, etkinliğin nasıl yapılandırılacağı ve beklenen takip faaliyetleri izah edilmelidir.
- Tartışma gündemi hakkında fikirbirliği sağlanmalıdır. Bazı durumlar, özellikle güven düzeyinin düşük olduğu hallerde tartışma oturumuna geçmeden önce resmi bir protokol üzerinde mutabakata varılması gerekebilir.
- Proje ile ilgili toplantı öncesinde insanlara dağıtılmış bilgiler yeniden özetlenmelidir.
- Beklentiler yönetilmeli, görüş alma faaliyetinin karar alma sürecinde ne rol oynayacağı net biçimde açıklanmalıdır.

[5] Amerika Kıtası Kalkınma Bankası, Anlamlı Paydaş İstişaresi (2017).

- Minimum olarak tartışma kapsamına insanların projenin faydaları ve potansiyel olumsuz etkileri ile ilgili algı ve beklentilerinin dahil edilmesi sağlanmalı, olumsuz etkilerin nasıl önlenebileceği veya minimize edilebileceği, muhtemel uygun azaltım mekanizmaları ve insanların uygun kurumsal ve organizasyonel mekanizmalar olarak addettiği mekanizmalar hakkında bilgi verilmelidir.
- İnsanlara fikirlerini dile getirmeleri için yeterli süre tanınmalıdır. Gerekirse takip tartışmalarının düzenlenmesi hususu göz önünde bulundurulmalıdır.
- Dinleme, izah etme ve empati kurma yeteneğine sahip kolaylaştırıcılar seçilmelidir. Mümkünse yerelde tanınan ve güvenilen kolaylaştırıcılar seçilmelidir.
- Tartışılan noktalar özetlenmeli, takip faaliyetlerinin ve geribildirim sürecinin nasıl işleyeceği açıklanmalıdır.
- İnsanların proje ile nasıl iletişim kurabilecekleri, projenin yükümlülüklerini yerine getirmemesi ve zarara neden olması durumunda hangi yollara başvurma haklarının olduğu izah edilmelidir.

7.1 Bilgi Paylaşımı

Dünya Bankası ÇSS Rehberlik Notuna göre, Proje Sahibi paydaşların projenin risk ve etkilerini, potansiyel fırsatlarını anlamalarını sağlamaya yönelik bilgi paylaşımında bulunmalıdır. Açıklanacak bu bilgiler ilgili yerel dillerde, erişilebilir ve kültürel yapıya uygun şekilde paylaşılmalı, bilgi paylaşımında bulunurken projeden farklı veya orantısız biçimde etkilenebilecek grupların veya spesifik bilgilere (örn. engellilik, okuryazarlık, hareket kabiliyeti, farklı diller veya erişilebilirlik) ihtiyaç duyan nüfus gruplarının spesifik ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.

Proje Sahibi paydaşlara Banka proje değerlendirmesine başlamadan önce mümkün olduğunca en kısa süre içerisinde ve paydaşların proje tasarımı hakkında anlamlı şekilde görüş bildirmelerine imkan verecek bir takvim içerisinde aşağıdaki hususlarda bilgi sağlamalıdır:

- Projenin amacı, niteliği ve ölçeği,
- Teklif edilen Proje faaliyetlerinin süresi;
- Projenin yerel topluluklar üzerinde doğurabileceği risk ve etkiler ile bunları azaltmaya yönelik teklifler. Bu çerçevede, hassas ve dezavantajlı grupları orantısız etkileyebilecek potansiyel risk ve etkiler vurgulanmalı ve bunların önlenmesine ve minimize edilmesine yönelik farklı önlemler açıklanmalıdır;
- Teklif edilen paydaş katılım süreci; bu kapsamda paydaşların ne yollarla katılım gösterebilecekleri vurgulanmalıdır;
- Teklif edilen halkın görüşünün alınması toplantılarının yer ve zamanı, toplantıların duyurulmasında, özetlenmesinde ve raporlanmasında izlenecek süreç;
- Şikayetlerin nasıl iletileceğine ve ele alınacağına ilişkin süreç ve imkanlar.

Proje Sahibi, farklı taraflarla katılım çalışmaları esnasında kullanılacak farklı iletişim yöntemlerini (bu yöntemler de önceden belirtilmiştir) dikkate almak suretiyle yukarıda değinilen gerekli bilgileri paylaşmayı taahhüt etmektedir.

8.0 ŞİKAYET MEKANİZMASI

IFC İyi Uygulama Notuna göre, şikayet mekanizması, projede etkilenen tarafların projenin çevresel ve sosyal performansı ile ilgili kaygılarını ve şikayetlerini tanımlar. Bu nedenle, bu kaygıların ve şikayetlerin alınarak çözümlenmesi amacıyla bu tür bir şikayet mekanizması uygulanmalıdır. Şikayet mekanizması, proje ile bağlantılı şikayet ve iyileştirme önerilerinin zamanında alınarak çözülmesini kolaylaştıran erişilebilir ve kapsayıcı bir sistem, süreç veya prosedür olmalıdır. Etkili bir şikayet mekanizması, projeden etkilenen taraflara bir çözüm yolu sağlayarak sorunların erken aşamada ele alınmasını sağlar.

Şikayet Mekanizmasının ilke olarak dört amacı vardır:

I. Proje tasarımı ve geliştirilmesi ile ilgili alınacak kararlar için bilgi sağlamalıdır; dolayısıyla proje yönetim sisteminin bir parçası olmalıdır;
II. Sorunların zamanında çözülmesine hizmet edecek ve sorunların sosyal çatışmaya dönüşmesini önleyecek bir mekanizma işlevi görmelidir;
III. İnsanların gerektiğinde çözüm yolu olarak başvurabileceği bir hesap verebilirlik mekanizması olmalıdır; ve
IV. Projenin izleme ve değerlendirmesine eklemlenerek kurumsal öğrenme sürecine katkıda bulunmalıdır.

Bu nedenle, iyi işleyen bir şikayet mekanizması, oranlı, kültürel yapıya uygun, erişilebilir, şeffaf be hesap verebilir olmalı ve uygun biçimde korunmalıdır.

Şikayet yönetim sisteminin önerilen adımları aşağıdaki gibidir:

Adım 1: Şikayet Yönetimi Prosedürlerinin Kamuoyuna Duyurulması

Adım 2: Şikayetlerin Alınması ve Kaydedilmesi

Adım 3: Şikayetlerin Değerlendirilmesi ve İncelenmesi

Adım 4: Çözüm Seçeneklerinin Geliştirilmesi ve bir Karşılık Hazırlanması

Adım 5: Şikayet mekanizmasının İzlenmesi, Raporlanması ve Değerlendirilmesi

Önerilen şikayet çözüm prosedürünün aşağıdaki şekilde yürütülmesi önerilmektedir.

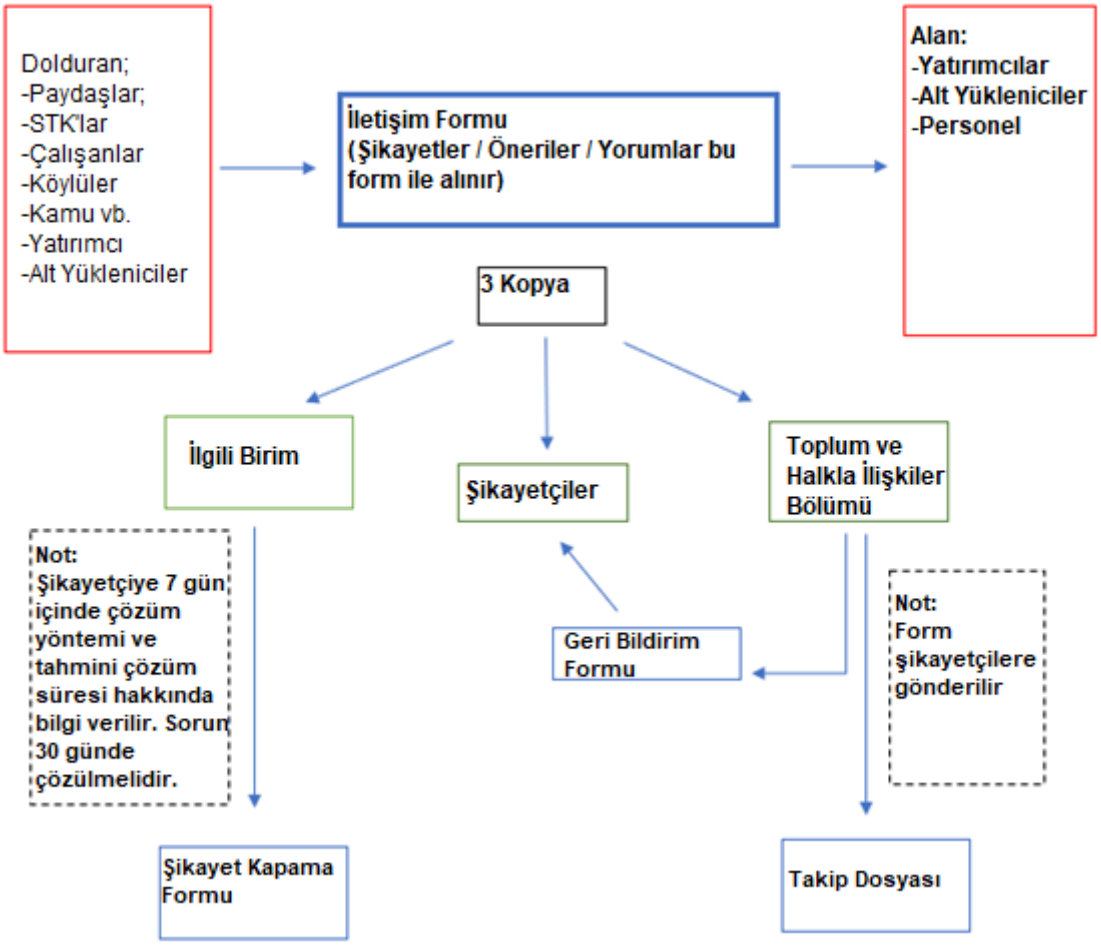

Şekil 3: Şikayet Çözüm Süreci

7

9.0 İZLEME VE RAPORLAMA

Toplanan ve çözüme kavuşturulan iç/dış şikayetler ile paydaş katılım faaliyetleri kaydedilmeli ve izlenmelidir. Bu kapsamda, izleme göstergeleri aşağıdaki şekilde belirlenmektedir:

Tablo 4: Kilit İzleme Önlemleri5

Yok	Konu/ Boyutlar	Yöntemler	Sorumlu Taraflar	Sıklık
PKP-01	Topluluk Şikayetleri	Halkla İlişkiler Görevlisi (HİG) ve SGÇ Yöneticisi (aynı zamanda HİG görevini de yürütülebilir) şikayetlerin / önerilerin kaydını Şikayet Veritabanında tutacak, ilgili detayları (şikayet sahibi, tarih, durum (açık veya kapalı) vb.) girecektir.	HİG veya SGÇ Yöneticisi	Sürekli
PKP-02	Halk ve yerel makamlar ile katılım faaliyetleri	HİG veya SGÇ Yöneticisi yerel topluluklar ve merciler ile yürütülen bütün resmi ve gayrı resmi katılım faaliyetlerini Paydaş Yönetim Sistemine kaydedecektir. Bu, komiteler ve çalışma grupları ile etkileşimleri içerecektir. Katılım faaliyetleri güncellenerek bu etkileşimler paydaş katılım planına dahil edilecektir. İstres, 6 ayda bir İşletme Yöneticisi veya Yönetim temsilcisi / Proje Müdürü veya belirlenmiş başka bir yetkili tarafından (şirketteki iç denetçi veya harici üçüncü taraf şirketler) paydaş katılımı süreci ile ilgili bir iç denetim yapılmasını sağlayacaktır.	HİG veya SGÇ Yöneticisi	Yılda iki kez
PKP-03	Dağıtılacak bilgi açıklama materyalleri	HİG veya SGÇ Yöneticisi hazırlanarak dağıtılan el ilanlarının, broşürlerinin, bültenlerin türlerinin ve dağıtılacakları konumların kaydını tutacak ve bu bilgiler paydaş katılım raporlarına dahil edilecektir.	HİG veya SGÇ Yöneticisi	Gerektiğinde
PKP-04	Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programı	HİG veya SGÇ Yöneticisi Proje kapsamında yürütülen (sürdürülebilir kalkınma projeleri, ayni ve nakdi yardım desteği, altyapı iyileştirme faaliyetleri vb.) kurumsal sosyal faaliyetlerini izleyerek kayıt altına alacak, bu kayıtlar paydaş katılım raporlarına dahil edilecektir.	HİG veya SGÇ Yöneticisi	Gerektiğinde

Aşağıdaki konularda kayıt tutulacaktır:

1) İstişare toplantıları,

2) Paydaş katılım faaliyetleri,

3) İletilen şikayetler (hem iç hem dış) ve bunları kapatmak için alınan aksiyonlar,

4) Görüş alma toplantıları ve paydaş katılım faaliyetleri sırasında topluluk fertleri tarafından sunulan görüşler/öneriler/yorumlar (şikayet mekanizmasına kaydedilecektir),

5) Basın açıklamaları ve görüşmeler,

6) Denetim, inceleme ve olayların kayıtları.

Şikayet kaydı ve paydaş katılım kaydı şablonları Ek C ve D'de yer almaktadır.

10.0 ROLLER VE SORUMLULUKLAR

Paydaş katılımı konusunda Proje personeli arasında rol ve sorumluluk dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Roller ve Sorumluluklar6

Roller	Tanım ve Sorumluluklar
İşletme/Proje Yöneticisi	İşletme/Proje Yöneticisi aşağıdakilerden sorumludur: ■ Bu PKP'nin doğru ve etkili bir şekilde uygulanmasının izlenmesi; ■ Çevresel, sosyal ve SG ile ilgili dokümanların ve uygulamaların etkinliğinin ve bu konular için atanan personellerin verimliliğinin ve etkinliğinin denetlenmesi; ■ İşgücünün yönetilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, personel eğitimi için kaynakların sağlanması ve performans değerlendirmelerinin yapılmasının sağlanması; ■ Halkla İlişkiler ekibinin süreci öngörülen şekilde yönettiğinin izlenmesi,
Saha SGÇ Uzmanı / Yöneticisi*	SGÇ Yöneticisinin sorumlulukları şunlardır: ■ Proje faaliyetleri için geçerli ulusal ve uluslararası mevzuat/kuralların tespit edilmesi ve bu konuda İşletme Yöneticisi/ Proje Müdürünün bilgilendirilmesi, ■ Çevresel ve sosyal etkiler ile İSG tehlikelerinin ve aksiyonların, potansiyel azaltım önlemlerinin ve potansiyel sosyal şikayetleri ortadan kaldıracak önlemlerin belirlenmesi, ■ İnşaat aşamasında yüklenici sözleşme / anlaşmalarında çevre, sosyal ve SG gerekliliklerinin Proje standartlarına uygun olarak yer almasının sağlanması ve bu yüklenicilerin performansının denetlenmesi; ■ Çalışanlar için gereken eğitim materyallerinin belirlenmesi ve sağlanması; ■ Çalışanlar, yerel topluluk ve yerel kuruluşlardan gelen çevresel, sosyal ve İSG konularıyla alakalı şikayetlere karşılık verilmesi; ■ Her şikayet ile ilgili olarak şikayet mekanizmasından elde edilen sonuçları denetler.
Proje Sosyal Görevlisi / Halkla İlişkiler Görevlisi	Halkla İlişkiler Görevlisi aşağıdakilerden sorumludur: ■ Şikayetlerin kaydının Şikayet Veritabanında tutulması, ilgili detayların (şikayet sahibi, tarih, durum (açık, bekliyor veya kapalı) vb.) veritabanına girilmesi; ■ SGÇ Yöneticisinin toplanan şikayetlerin ilk değerlendirmesi konusunda desteklenmesi;

Roller	Tanım ve Sorumluluklar
	■ Bütün şikayetlere bir hafta içerisinde geri dönülmesinin ve şikayetlerin 1 ay içerisinde çözülmesinin sağlanması; ■ Topluluk şikayetlerinin sonuçları konusunda topluluğa düzenli geri bildirimin sağlanması; ■ Yerel topluluklarla olan resmi ve resmi olmayan katılım faaliyetlerinin Paydaş Yönetim Sisteminde kayıt altına alınması. Bu, komiteler ve çalışma grupları ile etkileşimleri içerecektir. Bu etkileşimler, paydaş katılım raporlarında özetlenecektir; ■ Hazırlanarak dağıtılan el ilanlarının, broşürlerinin, bültenlerin türlerinin ve dağıtılacakları konumların kaydını tutacak ve bu bilgiler paydaş katılım raporlarına dahil edilecektir. ■ Proje kapsamında yürütülen kurumsal sosyal faaliyetlerinin izlenerek kayıt altına alınması, bu kayıtların paydaş katılım raporlarına dahil edilmesi; ■ Şikayetlere verilen karşılıkların aktif bir şekilde toplanması için paydaş toplantıları düzenlenmesi; ■ Kapatma Formu ile şikayette bulunan tüm paydaşlara şikayetlerinin sonuçları hakkında 30 takvim günü içinde geri bildirimde bulunulması (Adlarını ve iletişim bilgilerini veren şikayetçilere şikayet çözüm süreci başladıktan 7 gün içerisinde bilgi verilir).
Yükleniciler/ Alt Yükleniciler	Yükleniciler / Alt Yükleniciler paydaşlarla olan etkileşimlerinde kendi yetkilerini aşan taahhütlerde bulunmamalı, bu PKP'de ve İstres'in ilgili Yönetim Sistemi belgelerinde yer alan diğer kuralları takip etmelidirler. Yükleniciler kendi iç şikayet mekanizmalarını oluşturmaktan ve İstres'e raporlamadan sorumludur.

*SGÇ Yöneticisi, halkla ilişkiler görevlisi olarak görev yapabilir.

11.0 YÜKÜMLÜLÜKLER

İstres paydaş katılımının planlanmasından ve yönetiminden sorumlu olacaktır. İstres'e ulaşmak için aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılabilir. Bütün paydaşlar bu PKP konusunda İstres'e geribildirimde bulunmaya davet edilmektedir. Bu amaçla aşağıdaki irtibat bilgileri kullanılabilir.

Adı:

Unvanı:

Tel.:

Adres: İstanbul Ofisi

E-posta:

Web sitesi:

KAYNAKLAR

■ Ekvator İlkeleri (2013), https://equator-principles.com/

- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Çevre ve Sosyal Politikası (ÇSP) https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html
- Amerika Kıtası Kalkınma Bankası, Anlamlı Paydaş İstişaresi (2017).
- Uluslararası Finans Kurumu, Performans Standartları (2012) https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/Topics_Ext_Content/IFC_External_Corporate_Site/Sustainability-At-IFC/Policies-Standards/Performance-Standards
- Dünya Bankası Yatırım Projesi Finansmanı (YPF) Çalışmaları için Çevresel ve Sosyal Çerçeve, Borçlanıcılar için Rehberlik Notu: ESS10 Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı (2018)
- Paydaş Analizi Nedir, http://www1.worldbank.org/publicsector/anticorrupt/PoliticalEconomy/PDFVersion.pdf
- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, https://www.worldbank.org/en/projects-operations/environmental-and-social-framework/brief/environmental-and-social-standards

EK A

İç Şikayet Formu

İÇ ŞİKAYET FORMU

Referans No:	
Adı, Soyadı Not: Rızanız olmaksızın kimlik bilgilerinizin üçüncü taraflara açıklanmasını istemezseniz kimliğinizi gizli tutabilirsiniz	**Adı, Soyadı: _____** ☐ **Şikayetim esnasında kimliğimi gizli tutmak istiyorum** ☐ **Rızam olmaksızın kimliğimin açıklanmamasını istiyorum.**
İletişim Bilgileri **Şikayetçinin iletişim tercihi (posta, telefon, e-posta).**	☐ **Posta ile:** **Posta adresi:** ☐ **Telefon ile:** _____ ☐ **E-posta ile:** _____ ☐ **İrtibata geçilmesini istemiyorum**
Olayı veya Şikayetinizi Açıklayınız:	Ne meydana geldi? Nerede meydana geldi? Kimin başına geldi? Sorunun sonucunda ne oldu?
Vakanın özeti	
Olay/Şikayet Tarihi:	
	☐ **Bir defalık olay/şikayet (Tarih _____)** ☐ **Bir defadan fazla oldu (kaç defa? _____)** ☐ **Devam ediyor (Ayrıntı veriniz)**
Sorunun çözülmesi için ne yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?	

İç kullanım içindir: Şikayetin durumu		
	Tarih:	İmza:
Şikayeti kapatan:		
Alınan aksiyonlar (Ayrıntı veriniz):		

EK B

Dış Şikayet Formu

DIŞ ŞİKAYET FORMU

<table>
<tr><td colspan="3">Şikayetçi hakkında bilgiler</td></tr>
<tr><td colspan="2">Adı, Soyadı:</td><td rowspan="5">İç kullanım içindir: Şikayet iletim yöntemi
1. Şahsen
2. Telefon ile
3. Posta ile
4. E-posta ile
5. Diğer (belirtiniz).....</td></tr>
<tr><td colspan="2">Tarih: ___/___/_____</td></tr>
<tr><td colspan="2">Adresi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Telefon</td></tr>
<tr><td colspan="2">E-posta</td></tr>
<tr><td colspan="2">Şikayeti alanın Adı ve Soyadı</td><td>Şikayet tarihi ve imza</td></tr>
<tr><td colspan="3">ŞİKAYETÇİ HAKKINDA BİLGİLER:</td></tr>
<tr><td colspan="3">• Bir defalık olay (sorun/şikayet tarihi) .....

• Şikayet birden fazla mı oluyor?
☐ Evet ise, (kaç defa?).....
☐ Yok

• Sorun/şikayet devam ediyor mu? (“Evet” ise , detay veriniz):</td></tr>
<tr><td colspan="3">İç kullanım içindir: Kayıt ve Yanıt</td></tr>
<tr><td colspan="2">Şikayet referans no:</td><td>Şikayet kayıt tarihi:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Şikayeti kaydeden personelin adı</td><td rowspan="2">Kopya aktarımı:
• İlgili birim
• Diğer (belirtiniz).....</td></tr>
<tr><td colspan="2">Gerekli aksiyon:</td></tr>
<tr><td colspan="3">İç kullanım içindir: Şikayetin durumu</td></tr>
<tr><td></td><td>Tarih:</td><td>İmza:</td></tr>
<tr><td>Şikayeti kapatan:</td><td></td><td></td></tr>
</table>

EK C

Şikayet Kaydı

Şikayet Kaydı

Aşağıdaki şablon yorum, talep ve şikayetlerin izleme amacıyla kaydedilmesinde yardımcı olacaktır.

Şikayetçinin ad/irtibat bilgileri	Alındığı tarih	Teslim alan personel	Şikayet / yorum detayları	Sorumluluk	Alınan aksiyon	Durum/Çözüldüğü tarih

EK D

Paydaş Katılım Kaydı

Paydaş Katılım Faaliyet Kaydı

No	Tipi	Tarih	Yerleşim	Toplantının adı
1.	Halkın görüşünü alma toplantısı			
2.	Proje geliştirme toplantısı			
3.	Yerel makamlarla toplantı			
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				

EK E

Medya Araştırması

BAŞLIK	TARİH VE KAYNAK (sondan kronolojik sıra ile)
İstres Elektrik tarafından planlanan Tayakadın RES'in Nihai ÇED Raporu onaylandı	2 Şubat 2016 https://www.yatirimdialog.com/PiyasaHaberDetaylari.aspx?tarih=20160202125931
Silivri Tayakadın RES ÇED süreci başladı!	1 Ocak 2016 https://www.emlakinfo.com/haberler/haber/922/silivri-tayakadin-res-projesi-ced-sureci-basladi.html
İSTRES Elektrik'ten Çatalca Silivri ilçe sınırlarında 50 MW kapasiteli RES Projesi	21 Eylül 2015 http://www.energyaero.com/haber/ISTANBUL-A-50-MEGAVATLIK-YENI-RES-YATIRIMI/23468
İstanbul Gaziosmanpaşa'da yapılacak Tayakadın RES Projesinin kurulum alanı değişiyor	5 Mart 2015 https://www.enerjigunlugu.net/tayakadin-res-yer-degistiriyor-12572h.htm
Fina Enerji Tayakadın RES Projesine start veriyor	16 Nisan 2012 https://yesilekonomi.com/fina-enerji-tayakadin-res-projesine-basliyor/
Fina Enerji Tayakadın RES Projesi için GE ile anlaştı	17 Nisan 2012 http://enerjienstitusu.de/2012/04/17/fina-enerji-tayakadin-ruzgar-projesi-icin-ge-ile-anlasti/
Tayakadın RES Projesi ile ilgili ÇED raporu halkın görüşüne açıldı	Tarih belirtilmemiştir https://www.borsadirekt.com/haberler/773927-istres-elektrik-in-tayakadin-ruzgar-enerji-santrali-projesi-projesi-ile-ilgili-ced-halkin-gorusune-acildi

EK F

Görüşme Formları

ERKEKLER İÇİN ODAK GRUP GÖRÜŞME ANKETİ

Anket No		**Tarih**	
İl		**İlçe**	
Köyün Adı			
KOLAYLAŞTIRICI		**Yardımcı**	
Başlama Zamanı	__ __ : __ __	**Bitirme Zamanı**	__ __ : __ __
Katılımcı sayısı			

Odak Grup Hakkında Açıklama

GİRİŞ

BURAYA PROJE HAKKINDA BİLGİLER GİRİLECEKTİR

Zaman ayırıp katıldığınız için teşekkür ederiz.

1. **Proje hakkında herhangi bir bilginiz var mı? (Evet ise, 1.1. ve 1.2. ile devam ediniz. Hayır ise, 2. soruya geçiniz)**
   1.1. **Bu projeyi nasıl ve ne zaman öğrendiniz?**

2. **Ne işle uğraşıyorsunuz?**

3. **İkinci veya üçüncü bir işiniz var mı?**

4. **İnsanlar burada nasıl arazi ediniyor? (uygun şıkları işaretleyiniz**
   4.1. **Satın alma**
   4.2. **Miras yoluyla**
   4.3. **Yeni arazi açarak (örn. orman arazisi açma, hazine arazilerinin açılması)**
   4.4. **Diğer**

5. **Başka köylerden olup geçim kaynağı köydeki faaliyetlere dayanan başka insanlar var mı?**

6. **Çiftçilerin elinde arazilerinin tapusu var mı? (Evet ise, 7. soruya geçiniz 7)**7
   6.1. **Hayır ise, neden?**

7. **Arazi edinimi size köyü nasıl etkiler?**

8. **Etkilenen haneler üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirmek için ne yapılabilir?**

9. **Arazine nasıl ulaşıyorsunuz?**

10. **Sizce proje arazinize ulaşımınızı etkiler mi?**

11. **Köyünüzde hayvancılık yaygın mı?**

12. **Köyünüzde tarım yaygın mı?**

13. **Köyünüzde orman kaynaklarının kullanımı yaygın mı?**

14. **Şu ana kadar konuştuğumuz sorunlar dışında, bu proje başka hangi etkilere/şikayetlere neden olabilir?**

15. **Bu etki ve şikayetleri en aza indirmek adına ne yapılabilir?**

16. **Hangi olumlu etkileri bekliyorsunuz?**
17. **Bize söyleyebilir misiniz?**

KATILIM KAYDI*

	ADI	YAŞI	İKAMET YERİ	DOĞUM YERİ	İSTİHDAM	KAMULAŞTIRMA DURUMU	İMZA
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

* Katılımcı cevap vermek istemezse "X" işareti koyunuz.

Kamulaştırma Durumu:

1. Kamulaştırılacak arazinin sahibi.
2. Kamulaştırılacak arazide kısmi malik (arazi kullanıcısı).
3. Kamulaştırılacak arazide kısmi malik (arazi kullanıcısı değil).
4. Kamulaştırılacak arazinin kiracısı.
5. Kamulaştırılacak arazinin kullanıcısı (para karşılığı değil) [açıklayınız].
6. Arazisinin kamulaştırılıp kamulaştırılmayacağını bilmiyor.
7. Arazisi kamulaştırılmayacak.

Diğer (belirtiniz).

KADINLAR İÇİN ODAK GRUP GÖRÜŞME ANKETİ

Anket No		**Tarih**	
İl		**İlçe**	
Köyün Adı			
Kolaylaştırıcı		**Yardımcı**	
Başlama Zamanı	__ __ : __ __	**Bitirme Zamanı**	__ __ : __ __
Katılımcı sayısı			

Odak Grup Hakkında Açıklama

GÖRÜŞMECİYE NOT: Kadın odak grup görüşmeleri, kadınların kendilerini ifade edebilecekleri bir tartışma ortamında yürütülmelidir. Kadınların köy hayatı ile ilgili sorun ve taleplerini ve Tayakadın RES Projesi ile fikirlerini anlamak için özel itina gösteriniz.

Lütfen yönlendirme yapmadan katılımcıların söylediklerini aynen yansıtınız.

Her odak grup toplantısı için bu formun ilk sayfasındaki katılım kaydını kullanınız.

GİRİŞ

BURAYA PROJE HAKKINDA BİLGİLER GİRİLECEKTİR

Zaman ayırıp bize yardımcı olduğunuz için şimdiden teşekkür ederiz.

Katılımcı Listesi (Daha fazla yer ihtiyacınız olursa sayfanın arkasını kullanabilirsiniz)

	ADI	YAŞI	İKAMET YERİ	DOĞUM YERİ	İSTİHDAM	ARAZİ DURUMU (1) Kamulaştırılacak arazinin sahibi; (2) Kamulaştırılacak arazide kısmi malik (arazi kullanıcısı); (3) Kamulaştırılacak arazide kısmi malik (arazi kullanıcısı değil); (4) Kamulaştırılacak arazinin kiracısı; (5) Kamulaştırılacak arazinin kullanıcısı (para karşılığı değil) [açıklayınız] (6) Arazisinin kamulaştırılıp kamulaştırılmayacağını bilmiyor (7) Arazisi kamulaştırılmayacak (8) Diğer (belirtiniz)	Hane reisi ile ilişkisi 1. Kadın hane reisi 2. Eşi 3. Kızı 4. Annesi 5. Diğer (Açıklayınız)
1.							
2.							
3.							
4.							

5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

**** Katılımcı cevap vermek istemezse "X" işareti koyunuz.***
**** Bu anket süresince alt soruları yol gösterici olarak kullanınız***
** İnsanların resmini çekmeden önce izin isteyiniz.*

1. **Köyde yaşamınız nasıl? Köyde bir gününüz nasıl geçiyor? Kadınların köy yaşantısı ile ilgili beklentileri neler? Zamanınızı en çok neyle geçiriyorsunuz?**

2. **Köyünüzde kadınların yaşadığı en önemli sorunlar nelerdir?**

3. **Köyde "kadının çalışmasına" nasıl bir gözle bakılıyor? Kadınlar ev dışında çalışabiliyor mu? Çalışabiliyorsa, en çok hangi alanlarda çalışıyor veya çalışmak istiyorlar?**

4. **Kadınların kendilerine geliştirmek için ne gibi özel eğitimlere ve kapasite geliştirme çalışmalarına ihtiyaçları var? Kadınlar hangi konularda eğitim ve kapasite geliştirmek istiyorlar?**

5. **Proje hakkında bilginiz var mı? Bu projeyi nasıl ve ne zaman öğrendiniz? Proje hakkında bilgileri nereden buldunuz?**

6. **Bu köyde kadınların ekonomik faaliyetleri hakkında bilgi verebilir misiniz?**

7. **Köyde kadının hane reisi olduğu haneler var mı? Varsa, bu hanelerin yapısı hakkında bize bilgi verebilir misiniz?**

8. **Sizce kadın hane reisleri diğer kadınlara nazaran daha çok güçlüklerle karşılaşıyor mu? Cevabınız Evet ise, ne tür sorun ve güçlüklerle karşılaşıyorlar?**

9. **Sizce arazi edinimi süreci kadınları nasıl etkiler? Kamulaştırma sonrası kadınlar size ne tür sorunlar yaşar?**

10. **Kadınlar kendi arazilerine nasıl sahip olabilir?**

11. **Sorularımız bu kadar. Eklemek istediğiniz bir şey var mı?**

Yanıtların güvenilirliği

1. Yüksek 2. Orta 3.Düşük

Lütfen nedenlerinizi ve çekincelerinizi ifade ediniz.

GENÇLER İÇİN ODAK GRUP GÖRÜŞME ANKETİ

Anket No		**Tarih**	
İl		**İlçe**	
Köyün Adı			
Kolaylaştırıcı		**Yardımcı**	
Başlama Zamanı	__ __ : __ __	**Bitirme Zamanı**	__ __ : __ __
Katılımcı sayısı			

Odak Grup Hakkında Açıklama

GÖRÜŞMECİYE NOT: Gençlerle odak grup görüşmeleri, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri bir tartışma ortamında yürütülmelidir. Gençlerin köy hayatı ile ilgili sorun ve taleplerini ve Proje ile fikirlerini anlamak için özel itina gösteriniz.

Lütfen yönlendirme yapmadan katılımcıların söylediklerini aynen yansıtınız.

Her odak grup toplantısı için bu formun son sayfasındaki katılım kaydını kullanınız.

GİRİŞ

BURAYA PROJE HAKKINDA BİLGİLER GİRİLECEKTİR

Zaman ayırıp bize yardımcı olduğunuz için şimdiden teşekkür ederiz.

1. **Gençler için köyde yaşam nasıl?**

   a. Bu köy sizin için ne anlam ifade ediyor? Burada yaşamaktan mutlu musunuz?

   (Köy yaşamını nasıl tanımlıyorlar? Köy hayatıyla bağlantıları nasıl? Köyde kalmak istiyorlar mı yoksa fırsat bulunca ayrılmak mı istiyorlar?)

   b. Köyde zamanınızı nasıl geçiriyorsunuz? Bize anlatabilir misiniz?
      i. Köy kahvesi
      ii. Avlanıyorum
      iii. Şehre gidiyorum
      iv. Arkadaşlarla vakit geçiriyorum
      v. İş arıyorum
      vi. Geçici işlerde çalışıyorum
      vii. Aileme geçinmesinde veya ev işlerinde yardım ediyorum

2. **Genç olarak en önemli sorunlarınız nelerdir? (Tartışmayı aşağıdaki başlıklar üzerinden götürünüz; başka sorunlar varsa not alınız ve yazınız)**
   a. Eğitim
   b. İşsizlik
   c. Yoksulluk
   d. Göç
   e. Mevsimsel göç
   f. Spor, eğlence ve diğer imkanlar
   g. Ne yapacağını bilmemek
   h. Diğer

3. **Gençlerle çevre arasındaki ilişki**
   a. Proje hakkında bilginiz var mı? Proje hakkında bilgileri nereden buldunuz?
   b. Sizin veya hanelerden tanıdığınız kimsenin arazisi Proje tarafından satın alınacak mı?
      i. Kaç kişi?

      ii. Aldıkları parayı nasıl kullanacaklar?

      iii. Projeden alacakları parayı değerlendirmek için,
      Mali yönetim becerileri ve yatırım fırsatları hakkında eğitim düzenlense, ilgilenirler mi?

   c. Projeye nasıl bakıyorsunuz? Sizce proje bu bölgeyi veya sizi nasıl etkiler?
      i. Olumlu ise neden?
      ii. Olumsuz ise neden?

4. **Sizce köydeki gençlerin kendilerini geliştirebilmesi için nasıl fırsatlar sağlanabilir? (örneğin; tarım veya hayvancılık faaliyetleri için mikro krediler, tarım ekipmanları, organik tarım, örgü eğitimi veya RES'te çalışmak için teknik eğitim vb.)**

GENÇLERİN DİLE GETİRDİĞİ SEÇENEKLERİ ÖZELLİKLE VURGULAYINIZ.

5. Projeden beklentileriniz nedir?

6. Zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz. Eklemek istediğiniz bir şey var mı?

KATILIM KAYDI*

	ADI	YAŞI	İKAMET YERİ	DOĞUM YERİ	İSTİHDAM	ARAZİ DURUMU
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

* Katılımcı cevap vermek istemezse "X" işareti koyunuz.

STK'LAR İÇİN ANKET

Sayın Katılımcı,

İstres A.Ş. Uluslararası Finans Kurumlarının iyi uygulamaları gereği Tayakadın RES projesinin bölgenin sosyal ve çevresel koşulları üzerindeki etkilerini araştırmak durumundadır. Golder tarafından Ekim 2019'da yürütülen Sosyal Etki Değerlendirme çalışması çerçevesinde araştırma ekibimiz Proje bölgesi içerisinde ve civarında bulunan ilgili paydaşlarla çeşitli toplantılar yürütmektedir. Çalışmamız kapsamında kurumunuzdan bir yetkilinin görüşlerini almamız biçim için önemlidir. Zaman ayırıp bize yardımcı olduğunuz için şimdiden teşekkür ederiz.

YER:

TARİH:

KURUM/KURULUŞ:

KATILIMCININ ADI VE SOYADI:

UNVANI/GÖREVİ VE MESLEĞİ

İLETİŞİM BİLGİLERİ:

1	KURUMUNUZ/KURULUŞUZ HAKKINDA GENEL BİLGİ VEREBİLİR MİSİNİZ? (BU COĞRAFİ BÖLGE İLE İLİŞKİNİZ NEDİR, HANGİ ALANDA FAALİYET GÖSTERİYORSUNUZ, KURUM YAPINIZ NASIL, RÜZGAR ENERJİSİ GİBİ PROJELERE NASIL BAKIYORSUNUZ?)
2	PROJE HAKKINDA ÖNCEDEN EDİNDİĞİNİZ BİR BİLGİNİZ VAR MI? VARSA, PROJEYİ NE KADAR BİLİYORSUNUZ VE BU BİLGİLERİ NEREDEN ALIYORSUNUZ? NELER BİLİYORSUNUZ? SİZCE BİLGİLERİNİZ YETERLİ Mİ? BAŞKA NELER ÖĞRENMEK İSTİYORSUNUZ VE KİMDEN ÖĞRENMEK İSTERSİNİZ?
3	SİZCE BU GİBİ PROJELERLE İLGİLİ OLARAK KAMU KURUMLARI İLE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI ARASINDAKİ İLETİŞİM YETERLİ Mİ? TAYAKADIN PROJESİ ÖZELİNDE NELER SÖYLERSİNİZ?

4	KURUMUNUZ/KURULUŞUNUZ TAYAKADIN RES PROJESİNDE NASIL BİR ROL ÜSTLENECEK?
5	SİZCE PROJENİN NE GİBİ OLUMLU ETKİLERİ OLABİLİR? BEKLENTİLERİNİZ NELERDİR? BU ETKİLERİ ARTIRMAK MÜMKÜN OLABİLİR Mİ? KURUMUNUZUN/KURULUŞUNUZUN BU KONUDA BİR ROLÜ OLABİLİR Mİ?
6	PROJE İLE İLGİLİ FİKİRLERİNİZ / ÖNERİLERİNİZ NELERDİR?
7	EKLEMEK İSTEDİĞİNİZ BİR ŞEY VAR MI?

TEŞEKKÜR EDERİZ!

İmza Sayfası

Merve Birgül

Sosyal Uzman

Merve Birgül
Sosyal Uzman

Caner Şahin
Proje Yöneticisi

MB/CS

c:\users\ekaya\desktop\golder_19122794_istres_tayakadınwpp_sep_09082020.docx

GOLDER

golder.com